

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Zuzany Bystřické a soudců
Lubomíra Majerčíka a Mariana Kokeše v právní věci

žalobce: **BACHL, spol. s r.o.**, IČ: 145 03 603
se sídlem Evropská 669, 664 42 Modřice
zastoupen advokátem JUDr. Josefem Pernicou,
se sídlem Haškova 153/17, 638 00 Brno

proti
žalovanému: **Státní úřad inspekce práce**
Kolářská 451/13, 746 01 Opava

o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu ze dne 2. 5. 2022, č. j. 420/1.30/22-3,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 5. 2022, č. j. 420/1.30/22-3, **se zrušuje** a věc se **vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 11 228 Kč k rukám jeho advokáta JUDr. Josefa Pernicy do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Soud posuzoval otázku, zda měl být žalobce shledán vinným ze správního deliktu na úseku bezpečnosti práce v souvislosti s úrazem jeho zaměstnance. Soud zejména sledoval, nakolik byly žalobci prokázány nedostatky v kontrole dodržování předpisů k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.
2. Oblastní inspektorát práce pro Jihomoravský a Zlínský kraj (dále „oblastní inspektorát práce“) zahájil u žalobce kontrolu v souvislosti s pracovním úrazem M. K. (dále

„zaměstnanec“), k němuž došlo dne 11. 3. 2021 na pracovišti žalobce. Zaměstnanec vstoupil při opravě válečkového dopravníku do prostoru sklápěcího mechanismu lisu, aniž by ho před opravou odpojil od zdroje energie dle návodu k obsluze. Tím došlo k aktivaci čidel pro spuštění mechanismu a zlomení jeho nohy nacházející se v prostoru mezi rámem dopravníku a ocelovou příčkou. Pracovní neschopnost zaměstnance v důsledku úrazu trvala 156 kalendářních dnů.

3. Rozhodnutím oblastního inspektorátu práce ze dne 24. 11. 2021, č. j. 26220/9.30/21-8, byl žalobce uznán vinným ze spáchání přestupku podle § 30 odst. 1 písm. f) zákona č. 251/2005 Sb., o inspekci práce. Přestupku se měl dopustit tím, že nesplnil povinnosti při zajišťování bezpečnosti práce, když dne 11. 3. 2021 na kontrolovaném pracovišti nevytvářel bezpečné a neohrožující pracovní prostředí, když nekontroloval dodržování postupu stanoveného v interních dokumentech, čímž měl porušit § 102 odst. 1 a § 103 odst. 2 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce. Za výše uvedený přestupek byla žalobci uložena pokuta celkem ve výši 50 000 Kč a zároveň mu byla vyměřena částka náhrady správního řízení ve výši 1 000 Kč. Napadeným rozhodnutím žalovaný rozhodnutí oblastního inspektorátu práce potvrdil a žalobcem podané odvolání zamítl.

II. Shrnutí argumentů obsažených v žalobě

4. Žalobce spatřuje v prvostupňovém i v napadeném rozhodnutí nezákonnost, proto se domáhá zrušení v záhlaví uvedeného rozhodnutí (dále jen „napadené rozhodnutí“). Předeslal, že v předmětném typu řízení o přestupku podle § 30 zákona o inspekci práce není zjišťována míra spoluzavinění pracovním úrazem poškozeného zaměstnance. To však nelze chápat jako rezignaci na zjišťování skutkového stavu. Přesto žalovaný nejprve uvedl, že, cit.: „[...] *přestupkové řízení není vedeno za účelem objasnění příčin a okolností pracovního úrazu [...]*“ a zároveň popsal ve výroku o vině úrazový děj, a to navíc neúplně a nesprávně, přičemž z něj dovozuje spáchání přestupku. Ze záznamu o úrazu (viz zejména výpověď svědka P.) plyne, že poškozený zaměstnanec přikročil k opravě lisu hned poté, co šel náhodou kolem, tedy spontánně a velmi rychle od vzniku poruchy a bez pokynu i přítomnosti nadřízeného. Tento skutkový děj vyvrací možnost jakéhokoli předchozího zásahu zaměstnavatele včetně kontroly dodržování předpisů na úseku bezpečnosti práce, přesto je v souvislosti s tímto úrazem žalobce uznán vinným. Žalobce je přesvědčen, že nelze rezignovat na zjištění skutkového stavu ani v tomto typu řízení. Poškozený zaměstnanec rozhodoval o svém pracovním výkonu zcela spontánně, aniž by někoho informoval, a to hlavně v rozporu s vnitřními předpisy, čímž zaměstnavateli upřel nejen možnost kontroly nad dodržováním bezpečnostních předpisů, ale i odvrácení újmy na zdraví. Tento exces ze strany proškoleného zaměstnance nemůže vést k závěru, že by zaměstnavatel porušil zákon na úseku bezpečnosti práce.
5. Žalobce rovněž namítl nesprávnou interpretaci § 102 odst. 1 a § 103 odst. 2 zákoníku práce, které údajně žalobce porušil a dopustil se přestupku podle § 30 odst. 1 písm. f) zákona o inspekci práce. Žalovaný tato ustanovení vykládá v rozporu s objektivní realitou a nevymezuje konkrétní jednání žalobce, které by bylo možné pod tato ustanovení podřadit.
6. Další námitkou žalobce upozornil na to, že objektivní odpovědnost v případě přestupku podle § 30 odst. 1 písm. f) zákona o inspekci práce není odpovědnost absolutní. To znamená, že samotný vznik úrazu není důkazem o tom, že zaměstnavatel své povinnosti zanedbal.

Žalobce přijal dostatečná opatření na úseku bezpečnosti práce. Závěrem žalobce navrhl, aby soud zrušil napadené rozhodnutí a vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného

7. Žalovaný setrval na závěrech obsažených převážně na str. 5 až 9 prvostupňového rozhodnutí a str. 5 až 10 napadeného rozhodnutí. Obě rozhodnutí byla vydána na základě skutkového stavu, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Žalovaný zdůraznil, že zaměstnavatel se nemůže zprostit svých povinností na úseku bezpečnosti práce a povinnosti kontrolovat práci podřízených zaměstnanců s poukazem na to, že vybavil své zaměstnance nezbytnými pracovními a ochrannými pomůckami, vydal vnitřní předpisy, s nimiž zaměstnance seznámil a prováděl pravidelná školení. K naplnění smyslu bezpečnostních opatření musí dojít realizací daného opatření, která by ohrožení bezpečnosti minimalizovala, resp. ke kontrole jeho dodržování ze strany zaměstnavatele.
8. Žalovaný nesouhlasil s tvrzením, že zaměňuje odpovědnost objektivní a absolutní. Žalobce své povinnosti na úseku bezpečnosti práce zanedbal, práci svého zaměstnance řádně nekontroloval, přičemž splnění uvedeného nelze shledat jako objektivně nemožné. Pokud by žalobce práci zaměstnance kontroloval, nedošlo by k situaci, kdy zaměstnanec stanovený postup nedodržel. Žalovaný nepožaduje po žalobci, aby prováděl permanentní kontrolu plnění pracovních povinností zaměstnanců, je pouze na zaměstnavateli, jaký mechanismus kontrol nastaví. Žalovaný navrhl, aby soud žalobu zamítl a napadené rozhodnutí potvrdil.

IV. Posouzení věci soudem

9. Soud za splnění podmínek pro rozhodnutí ve věci bez nařízení ústního jednání (§ 51 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s. ř. s.“) přezkoumal v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s. ř. s.) napadené rozhodnutí žalovaného a dospěl k závěru, že žaloba je **důvodná** (§ 78 odst. 1 s. ř. s.).
10. Oblastní inspektorát práce shledal žalobce vinným ze spáchání přestupku podle § 30 odst. 1 písm. f) o inspekci práce, kterého se měl dopustit tím, že *„nesplnil povinnosti při zajišťování bezpečnosti práce, když dne 11. 3. 2021 na pracovišti na adrese Evropská 669, 664 42 Modřice, nevytvářel bezpečné a neohrožující pracovní prostředí a pracovní podmínky, když nekontroloval dodržování postupu stanoveného v dokumentu „Návod k obsluze lisu se sklápěcím zařízením“ ze dne 31. 10. 2006, konkrétně požadavku na provozní personál: „Před zahájením údržby nebo servisu je nutné, aby byl vypnut hlavní vypínač přívodu elektrické energie“, a v dokumentu „Identifikace nebezpečí a opatření k jejich odstranění“, v části „Lis se sklápěcím zařízením“, ze dne 31. 8. 2020, konkrétně opatření ke snížení nebezpečí „vypnutí hlavního vypínače lisovacího stroje“ při vstupu do pracovního prostoru zaměstnancem M. K., nar. X, který byl s uvedenými dokumenty seznámen dne 19. 10. 2020. Při kontrole bylo zjištěno, že jmenovaný zaměstnanec při provádění opravy rozvodového řemene v místech válečkového dopravníku a sklápěcího zařízení hydraulického lisu Kurtz, „zACLONIL“ elektronická čidla, která aktivovala pohyb mechanismu sklápěcího zařízení, které nebylo před opravou odpojeno od zdrojů energie.“* (cit. výroku I. uvedeného na str. 2 rozhodnutí oblastního inspektorátu práce). Oblastní inspektorát práce dále shledal, že tímto jednáním žalobce porušil § 102 odst. 1 a § 103 odst. 2 zákoníku práce.
11. Konstatování o spáchání přestupku v prvostupňovém rozhodnutí předcházela kontrola vedená u žalobce oblastním inspektorátem práce podle § 5 odst. 1 písm. a) a d) zákona o inspekci práce v rozsahu § 3 téhož zákona. Ze správního spisu vyplynulo, že kontrola byla

zahájena dne 18. 3. 2021 v souvislosti s pracovním úrazem zaměstnance a kontrolní správní orgán ji zaměřil na dodržování povinností vyplývajících z právních předpisů, které zajišťují bezpečnost provozu technických zařízení. V protokole o kontrole ze dne 18. 5. 2021, č. j. 7229/9.41/21-1, oblastní inspektorát práce zaznamenal zjištění, že v den úrazu 11. 3. 2021 prováděl zaměstnanec na pracovišti zaměstnavatele opravu rozvodového řemene v místech sklápěcího zařízení lisu, přičemž při této pracovní činnosti „zACLonil“ elektronická čidla, která aktivovala pohyb mechanismu sklápěcího zařízení, které nebylo před opravou odpojeno od zdrojů energie (ačkoliv odpojeno mělo být dle návodu k obsluze), a tím došlo k poranění zaměstnance. Výsledkem kontroly bylo zjištění, že zaměstnavatel soustavně nevyžaduje a nekontroluje dodržování právních a vnitřních předpisů k zajištění bezpečnosti a zdraví při práci. Žalobce proti kontrolnímu zjištění podal námitky dne 25. 5. 2021, které byly oblastním inspektorátem práce zamítnuty dne 1. 6. 2021, č. j. 7229/9.41/21-4. V navazujícím přestupkovém řízení, které bylo zahájeno dne 14. 10. 2021, provedl oblastní inspektorát důkazy, které jsou součástí správního spisu (viz Návod k obsluze hydraulického lisu se sklápěcím zařízením, dokument s názvem Identifikace nebezpečí a opatření k jejich odstranění, doklady o školení, záznam z jednání komise k šetření příčin a zavinění úrazu, fotodokumentace a záznam o výpovědi poškozeného zaměstnance a dalšího zaměstnance. Oblastní inspektorát práce následně po skončení dokazování přikročil k vydání rozhodnutí, kterým shledal žalobce vinným ze spáchání předmětného přestupku a žalovaný jeho závěry v napadeném rozhodnutí potvrdil.

12. Oba správní orgány v rozhodnutích uvedly, že žalobci není vytýkáno neprovádění bezpečnostních školení, ale to, že zanedbal kontrolu, zda na jeho pracovišti zaměstnanci dodržují bezpečnostní předpisy. Usoudily, že dostatečnou kontrolu žalobce nezajistil, přičemž odkázaly na povinnosti zaměstnavatele uvedené v § 102 odst. 1 a § 103 odst. 2 zákoníku práce. Žalobce se bránil, že správní orgán se vůbec nezabýval tím, že zaměstnanci se stal pracovní úraz vlivem nedbalostního jednání zaměstnance, a tvrdil, že další proškolení, či kontrola by na výsledku události nic nezměnily, neboť zaměstnavatel nemohl objektivně zabránit bezprostřednímu jednání zaměstnance, který sám věděl, že při výkonu práce nepostupuje v souladu s vnitřními předpisy. Žalobce má za to, že dbá na soustavnou kontrolu dodržování bezpečnostních předpisů a absence úvah správních orgánů činí napadené rozhodnutí nepřezkoumatelným.
13. Jádrem žalobní argumentace je tedy výtká žalobce, že správní orgány dostatečně nevymezily jednání žalobce, které bylo možné podřadit pod § 30 odst. 1 písm. f) zákona o inspekci práce. Krajský soud se proto zabýval nejprve tím, zda závěry žalovaného ob stojí z hlediska splnění požadavků na přezkoumatelnost správních rozhodnutí.
14. Pro hodnocení nepřezkoumatelnosti totiž platí, že dle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. „soud zruší napadené rozhodnutí pro vady řízení bez jednání rozsudkem pro nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí“. Nepřezkoumatelnost rozhodnutí obvykle spočívá v nedodržení požadavků na výrok a odůvodnění rozhodnutí, které jsou upraveny především v § 68 odst. 2 a 3, resp. § 90 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád. Podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu platí, že „z odůvodnění rozhodnutí správního orgánu musí být seznatelné, proč správní orgán považuje námitky účastníka za liché, mylné nebo vyvrácené, které skutečnosti vzal za podklad svého rozhodnutí, proč považuje skutečnosti předestírané účastníkem za nerozhodné, nesprávné nebo jinými řádně provedenými důkazy vyvrácené, podle které právní normy rozhodl, jakými úvahami se řídil při hodnocení

důkazů a jaké úvahy jej vedly k uložení sankce v konkrétní výši“ (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 6. 2010, č. j. 9 As 66/2009-46, ze dne 4. 2. 2010, č. j. 7 Afs 1/2010-53, nebo ze dne 23. 7. 2009, č. j. 9 As 71/2008-109). Při hodnocení vady nepřezkoumatelnosti soud zohlední i to, zda se správní orgány zabývaly všemi skutečnostmi rozhodnými pro posouzení věci. Krajský soud však ve vztahu k úvahám uvedeným v napadeném rozhodnutí (případně též i v prvostupňovém rozhodnutí) musel konstatovat, že požadavky na správní rozhodnutí v oblasti správního trestání žalovaný v případě žalobce nedodržel. Pokud totiž správní orgány shledaly žalobce vinným ze spáchání přestupku na úseku bezpečnosti práce podle § 30 odst. 1 písm. f) zákona o inspekci práce, kterého se měl dopustit tím, že neplnil povinnosti kontrolovat dodržování bezpečnostních předpisů, musel své závěry postavit na přesvědčivých úvahách a důkazech a vysvětlit, jakým jednáním či opomenutím se zaměstnavatel provinil. To však z napadeného rozhodnutí neplyne.

15. V dané věci je nutno aplikovat § 30 odst. 1 písm. f) zákona o inspekci práce, ze kterého správní orgány též vycházely a který stanoví, že *„právnícká nebo podnikající fyzická osoba se dopustí přestupku na úseku bezpečnosti práce tím, že [...] f) nedodrží povinnosti při zajišťování bezpečnosti práce stanovené v § 101 až 103 zákoníku práce, [...]“*. S tím souvisí povinnosti zaměstnavatele, které vymezuje § 102 odst. 1 zákoníku práce a podle kterého platí, že *„[z]aměstnavatel je povinen vytvářet bezpečné a zdraví neohrožující pracovní prostředí a pracovní podmínky vhodnou organizací bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a přijímáním opatření k předcházení rizikům.“* Podle § 103 odst. 2 téhož zákona platí, že *„[z]aměstnavatel je povinen zajistit zaměstnancům školení o právních a ostatních předpisech k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, které doplňují jejich odborné předpoklady a požadavky pro výkon práce, které se týkají jimi vykonávané práce a vztahují se k rizikům, s nimiž může přijít zaměstnanec do styku na pracovišti, na kterém je práce vykonávána, a soustavně vyžadovat a kontrolovat jejich dodržování.“* Zaměstnavatelé tedy mají povinnost, aby svými vnitřními předpisy nastavili pravidla, jejichž dodržování povede k prevenci (mimo jiné) pracovních úrazů, a musí zajistit, aby se dotčení pracovníci s těmito pravidly seznámili, a konečně je jeho povinností dodržování těchto pravidel vyžadovat a kontrolovat. Vymezení povinností zaměstnavatele na úseku bezpečnosti práce je však koncipováno v § 102 a § 103 zákoníku práce spíše obecně, neboť oblast úpravy bezpečnosti a ochrany zdraví při práci je velmi široká a různorodá. O to víc je proto potřeba lpět na tom, aby správní orgány v každém jednotlivém případě uvážily o šetřeném přestupku dostatečně konkrétně a srozumitelně, a přitom vzaly v potaz všechny individuální okolnosti skutkového děje.
16. V případě žalobce správní orgány nicméně pouze uvedly, že žalobce zanedbal kontrolu nad dodržováním vnitřních předpisů ze strany zaměstnanců, neboť zaměstnanec, kterému se stal pracovní úraz, sice nedodržel jemu známý vnitřní předpis, tj. neodpojl přívod elektrické energie do zařízení před opravou, nicméně byl to zaměstnavatel, který špatný výkon práce nepodroboval kontrole, nezasáhl proti výkonu práce zaměstnance a umožnil tak vzniku nebezpečné situace. Krajský soud však musí označit tyto úvahy za příliš obecné a nedostatečné, neboť neposkytují dostatečné odůvodnění pro učinění závěru o protiprávním jednání žalobce, resp. protiprávní jednání žalobce vůbec nevysvětlují. Prosté konstatování, že zaměstnavatel zanedbal kontrolu, protože došlo k porušení bezpečnostních předpisů, není v této věci srozumitelné ani podložené. Tato úvaha totiž není zasazena do reality případu, neboť v žádném ohledu správní orgán neřešil, jak konkrétně zaměstnavatel pochybil. Jinými slovy v napadeném rozhodnutí absentuje vysvětlení, na základě čeho správní orgán dovozuje, že ze strany zaměstnavatele byla kontrola nedostatečná. Tomuto aspektu

hodnocení jednání či opomenutí zaměstnavatele se správní orgán vůbec nevěnoval, neboť nedostatek kontroly dovedl pouze ze skutečnosti, že zaměstnanec vykonával činnost v rozporu s vnitřním předpisem, žalobce nezasáhl a došlo k úrazu. Takové vysvětlení však spolehlivě neprokazuje, že kontrola dodržování předpisů ze strany zaměstnavatele byla nedostatečná, a tudíž protiprávní. Lze si představit mnoho různých situací, kdy i přes zavedení přísné kontroly, nebude stoprocentně vyloučeno porušení bezpečnostních předpisů ze strany zaměstnanců, kdy též případně dojde i k úrazu.

17. Problémem především je, že ze správních rozhodnutí není zřejmé, v čem spočívaly nedostatky kontroly pracovních výkonů zaměstnanců, a to konkrétně ve vztahu k porušenému bezpečnostnímu předpisu. Lze samozřejmě pochopit, že správní orgán si neklade za cíl radit zaměstnavatelům konkrétní postupy, jak tvořit a kontrolovat vyhovující bezpečnostní podmínky, nicméně v rámci posuzování, zda zaměstnavatel zajistil dostatečnou kontrolu a nedopustil se tak přestupku, by však bylo namístě alespoň ve hrubých obrysech popsat nedostatky v kontrole, kterou zaměstnavatel dle tvrzení správních orgánů zanedbal, a to nejlépe ve vztahu ke konkrétním skutkovým okolnostem. Je třeba vysvětlit, jakým jednáním či opomenutím žalobce pochybil, přičemž nestačí tvrdit, že kontrola je nedostatečná. Přesvědčivé není ani tvrzení žalovaného na str. 6 napadeného rozhodnutí, cit.: *[v] projednávaném případě obviněný tedy nevytvořil patřičné kontrolní mechanismy sledující respektování opatření stanovených ve vnitřních dokumentech, resp. v daném případě se projevila ne zcela důsledná kontrolní činnost obviněného, jejímž cílem mělo být, že to, co bylo vnitřními dokumenty stanoveno a z čehož byli zaměstnanci proškoleni, bude také v praxi dodržováno. Nelze proto jinak než uzavřít, že obviněný nevytvořil bezpečné a zdraví neohrožující pracovní prostředí a pracovní podmínky vhodné organizaci bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, když rezignoval na svou povinnost kontrolovat dodržování jím přijaté vnitřní dokumentace [...]*. Toto tvrzení je prosto konkrétních úvah a neposkytuje žádné konkrétní hodnocení či odůvodnění.
18. Ve svých námitkách ze dne 20. 5. 2021 vůči kontrolnímu zjištění přitom přesně na tento problém žalobce upozorňoval. Uvedl, že nedostatek skutkového zjištění spočívá i v tom, že si oblastní inspektorát práce vyžádal pouze osnovy a prezenční listiny ze školení o BOZP, přičemž „soustavné vyžadování a kontrola dodržování předpisů o BOZP“ lze snadno zjistit i z celé řady dalších důkazů. Kromě výpovědi ostatních zaměstnanců (i vedoucích) o tom, jaká je (výrobní) praxe žalobce, jak často chodí vedoucí zaměstnanci do výroby (denně!) či zda a jak řeší zjištěná porušení předpisů o BOZP (operativně na místě s dotčeným zaměstnancem), totiž existuje i celá řada dalších podkladů. Z nich plyne, že žalobce důsledně dbá na „soustavné dodržování a kontrolu předpisů o BOZP“. I ze zápisů z výrobních porad vyplývá, že se na tomto místě někdy řeší záležitosti týkající se BOZP. Soud si všímá, že oblastní inspektorát práce na tyto námitky ve svém vyřízení námitek (1. 6. 2021, č. j. 7229/9.41/21-4) nijak nereagoval. Tento nedostatek skutkových zjištění se pak promítl i do nedostatečného odůvodnění napadeného rozhodnutí.
19. Takový postup nelze hodnotit jako souladný se zásadou materiální pravdy ve smyslu ustanovení § 3 správního řádu, podle něhož musí správní orgán vycházet ze skutkového stavu, o němž nejsou důvodné pochybnosti. V projednávané věci totiž platí zásada vyšetřovací (vyhledávací), podle které je správní orgán odpovědný za náležité objasnění skutkového stavu. Zásada vyšetřovací (§ 50 odst. 3 s. ř.) představuje povinnost správního orgánu zabývat se důkazními návrhy účastníka řízení a rozhodovat o nich, pokud takové návrhy vznáší; zároveň s sebou nese též povinnost správního orgánu neupínat se jen k

tvrzením účastníka řízení, která nemusejí být pravdivá, a nezřící se vlastní důkazní aktivity v případě, že účastník řízení nemá vlastní návrhy na dokazování. Vyšetřovací zásada velí správnímu orgánu činit vše potřebné k řádnému zjištění skutkového stavu, a to bez ohledu na míru procesní aktivity či naopak procesní lhostejnosti účastníka řízení. I kdyby účastník v průběhu správního řízení zůstal nečinný po celou dobu řízení, nezabývá tato skutečnost správní orgány povinností zjistit skutečný skutkový stav věci a především prokázat, že naplnil znaky skutkové podstaty přestupku (rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 9. 6. 2021, č. j. 30 Ad 3/2019-106).

20. Z tohoto rozsudku dále vyplývá, že v rámci řízení o uložení pokuty za správní delikt, zahajovaného z úřední povinnosti, jako jedné ze základních forem správního trestání, je třeba klást zvláštní důraz na důkladné zjištění skutkového stavu ze strany správních orgánů. Je-li skutkový stav nejasný nebo mezerovitý, musí se správní orgán postarat o odstranění nejasností a mezer dokazováním. Přitom je povinen i bez návrhu zjistit všechny rozhodné okolnosti svědčící ve prospěch i v neprospěch žalobce. Nemůže jít o žádné „volnější“ zjišťování skutkového stavu věci, ale o zcela regulérní postup.
21. Oblastní inspektorát práce odkázal na rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 12. 4. 2017, č. j. 30 A 129/2015-75, ze kterého dovodil, že nestačí pouze napsat příručky a provádět školení, avšak povinností zaměstnavatele je též zavést kontrolní mechanismy v praxi, k čemuž v případě žalobce nedošlo. Toto tvrzení má skutečně svůj racionální základ a soud neodmítá tvrzení, že pokyny a návody nestačí pouze sepsat, ale je potřeba pravidla kontrolovat v praxi. Nicméně to současně neznamená, že kontrola v podobě školení o vnitřních předpisech a návodech bude automaticky vždy nedostatečná s odkazem na její teoretičnost. Vždy platí, že požadavek na určitou míru kontroly nad dodržováním bezpečnostních předpisů musí být srozumitelný a zasazen do kontextu konkrétního případu. Ve výše jmenovaném rozsudku, na který žalovaný odkázal, krajský soud řešil případ, v němž došlo ze strany zaměstnance k neoprávněnému použití technického zařízení, který nebyl zabezpečen, neboť klíče byly zaměstnancem ponechány ve spínací skřínce vysokozdvížného vozíku. Ve vztahu k nedostatkům kontroly bylo vysvětleno, že zaměstnavatel projevoval dlouhodobý laxní přístup, neboť ze záznamů o vypůjčování klíčů k vozíku bylo zřejmé, že se zaměstnanci nechovali stran povinností, kterým byli proškoleni, důsledně, vzhledem k tomu, že tento záznam měl nedostatky, a to u více osob. Tím se odkazovaný rozsudek podstatně liší od projednávaných skutkových okolností, neboť správní orgány se v něm zjevně detailně věnovaly nedostatkům kontroly, které skutečně zdokumentovaly a označily za dlouhodobé.
22. Soud, aniž by předjímal další posouzení ve věci, poukazuje závěrem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 12. 2024, č. j. 5 As 241/2023-28, ze kterého plyne, že došlo-li k pracovnímu úrazu, neznamená to vždy, že žalobce jako zaměstnavatel neučinil a nepřijal nezbytná a dostatečná opatření a že z pohledu právních předpisů na ochranu bezpečnosti práce nesplnil vše, co měl. Soud dává zapravdu žalovanému, že pro vyvození odpovědnosti za přestupek není rozhodující zkoumání příčin pracovního úrazu. Avšak pro naplnění skutkové podstaty tohoto přestupku musí být nicméně prokázána jejich objektivní stránka, tj. jednání žalobce. To musí být správními orgány náležitě prokázáno. Z konstrukce právní úpravy je tedy zcela zřejmé, že je odpovědností zaměstnavatele přijetí určitého opatření k ochraně zdraví a bezpečnosti jeho vlastních zaměstnanců a k prevenci rizik na jeho pracovišti. To ale neznamená, že jakýkoliv úraz znamená porušení této povinnosti.

Z povahy věci se při řadě činností nelze určitým rizikům zcela vyhnout a úplně je vyloučit, leda za cenu zcela neúměrných nákladů či omezení dané činnosti (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 10. 2021, č. j. 5 As 149/2020-29, a ze dne 3. 12. 2024, č. j. 5 As 241/2023-28). I tomuto je třeba v rámci správního řízení věnovat pozornost. Jak správně uvedl žalobce, nelze požadovat po zaměstnavateli taková opatření, na jehož základě by každý pracovník na pracovišti dostal přiděleného jednoho vedoucího zaměstnance, který by jej nepřetržitě po celou dobu výkonu jeho práce kontroloval při všech jeho pracovních činnostech.

23. Na základě výše uvedeného soudu uzavírá, že správní orgány nedostatečně splnily svou úlohu v řízení o uložení pokuty za správní delikt, tj. vlastním dokazováním zjistit stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. V důsledku toho pak napadené rozhodnutí nesplňuje požadavky na odůvodnění vyplývající z § 68 odst. 3 správního řádu. Tímto postupem zatížily správní řízení vadami ve smyslu ustanovení § 76 odst. 1 s. ř. s., které měly za následek skutečnost, že žalobou napadené rozhodnutí nemůže z hlediska přezkumu jeho zákonnosti obstát. Pro posouzení, zda byly naplněny znaky skutkové podstaty přestupku dle § 30 odst. 1 písm. f) zákona o inspekci práce, je tak v dalším řízení nutné přistoupit především ke zkoumání, do jaké míry byla naplněna objektivní stránka tohoto přestupku, tj. jednání, kterým došlo k porušení povinností.

V. Závěr a náklady řízení

24. Z výše uvedených důvodů soud dle § 78 odst. 1, 4 soudního řádu správního zrušil rozhodnutí žalovaného a věc mu vrátil k dalšímu řízení. V něm bude žalovaný vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).
25. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl na základě § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanovili tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl.
26. Žalobce dosáhl v řízení plného úspěchu, má proto právo na náhradu nákladů řízení vůči žalovanému. Odměnu jeho advokáta a náhradu hotových výdajů soud stanovil podle § 35 odst. 2 s. ř. s. a vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif) v účinném znění do 1. 1. 2025, neboť služby advokáta byly poskytnuty před účinností novely advokátního tarifu č. 258/2024 Sb. V daném případě se jednalo o dva úkony právní služby (převzetí a příprava zastoupení, žaloba) ve výši 2 x 3 100 Kč a dva režijní paušály ve výši 2 x 300 Kč [§ 7, § 11 odst. 1 písm. a), d), § 13 odst. 3 advokátního tarifu], tedy celkem 6 800 Kč. Advokát žalobce doložil, že je plátcem daně z přidané hodnoty. DPH činí z částky 6 800 Kč celkem 1 428 Kč. Žalobci dále přísluší náhrada za zaplacený soudní poplatek za žalobu ve výši 3 000 Kč. Celkem tedy byla žalobci vůči žalovanému přiznána náhrada nákladů ve výši 11 228 Kč. K jejímu zaplacení soud určil přiměřenou lhůtu.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 30. července 2025

Zuzana Bystřická v.r.
předsedkyně senátu